

jet-Rusland, werpt echter — met de Webbs — alle schuld op de „saboteerende koelakken”. Zonder het „eigenzinnig verzet” der boeren zou h.i. een catastrofe uitgebleven zijn.

Dr Ammende heeft met zijn bestrijding van die dwaze en hardvochtige meening een grooten dienst aan de geheele menschheid bewezen. In deze tijden, nu Rusland zulk een belangrijke positie inneemt in de internationale politiek, is zijn requisitoir tegen de regeering in dit „land zonder God” van groote beteekenis. Er bestond inderdaad behoefte aan een gedocumenteerd getuigenis van iemand, die in internationale kringen om zijn werk en om zijn kennis in hoog aanzien stond.

De schrijver van „Musz Russland hungern” klaagt dat velen slechts belangstelling hebben voor de vraag of het communistische experiment zal gelukken. Deze lieden zijn dikwijls vol bewondering voor het werk, dat op sociaal-oekonomisch gebied in Rusland is verricht, maar om het lot van een groot deel der huidige bevolking bekommeren zij zich niet. Dat lot is voor hen een kwestie van secundaire beteekenis. Daarom interesseert hen ook den strijd tegen den godsdienst, dien zij overigens meestal met „magie” en „bijgeloof” gelijkstellen, maar weinig. Tot hen, die alleen maar aandacht willen schenken aan de maatschappelijke organisatie van Sovjet-Rusland, richt Dr Ammende zich vooral. Hij dwingt hen te luisteren naar zijn critiek en hoopt op deze wijze weer belangstelling te wekken voor het lot van de slachtoffers der bolsjewistische proefnemingen.

De bloedige strijd tegen de boeren van de Oekraïne is vanuit Moskou geleid. Rusland moest, om de uitvoering van het vijfjarenplan mogelijk te maken, abnormaal veel exporteerden. Van de exportartikelen was graan een der voornaamste. Hoewel, zooals ook Prof. Boris Brutzkus aantoonde, de oogst nauwelijks groot genoeg was om de geheele bevolking te voeden, werd toch een enorme hoeveelheid graan aan het buitenland verkocht om machines en andere artikelen terug te kunnen kopen. Daarom kenden de „inzamelaars” van het graan geen erbarmen. Zij hadden strenge instructies, vooral van den „dictator” der Oekraïne: Postyschew, om zonder aanzien des persoons op te treden.

In een rede op een communistisch congres — vertelt ons Dr Ammende — klaagde Postyschew over de weekhartigheid, waarmee de inzameling van het graan geschiedde en stelde hij den eisch om voortaan geen dag, zelfs geen minuut ongebruikt voorbij te laten gaan: „Met alle energie en consequenties moet het binnenhalen van den oogst doorgezet worden. De werkers mogen nooit die geweldige taak verwaarlozen, omdat van de vervulling daarvan, de positie van het Sovjetregime en het handhaven van zijn invloed in het buitenland, afhangt.”

De hoofdoorzaak van de mislukking der oogst-campagne was volgens dezen redenaar de teerhartigheid der requisiteurs, die aan de bevolking toestonden om een deel van den oogst voor hun voedselvoorziening te behouden. Deze lieden zorgden, zeide hij, „eerst voor de veiligstelling der naaste omgeving, en de afgifte van het graan aan den Staat kwam bij hen slechts „in de tweede plaats”. „Is dat niet het beste bewijs”, riep Postyschew uit, „dat enkele comités onder den invloed van de individuele belangen der collectief-boeren stonden, waardoor zij de klasse interessen der tegenstanders van den proletarischen staat stimuleerden? Kan zulk een weekhartigheid het systeem sterken? Neen, deze weekhartigheid heeft niets te maken met den bolsjewistischen strijd”.

„Uit die woorden”, zegt Dr Ammende, „blijkt de gansche tragiek van de situatie in de Oekraïne, beter dan uit alle berichten”.

Zelfs vooraanstaande Oekraïense communisten die voor het behoud van hun volk stredden, werden zwaar gestraft, omdat zij zich tegen de terreur verzetten. Sommigen moesten hun smeeken om redding met den dood bekopen.

Zeër aangrijpend is ook de beschrijving, die Dr Ammende geeft van de Russische reis (in 1933) van den bekenden Franschen staatsman, Edouard Herriot, die het hongergebied bezocht... en niets bemerkte. Herriot ontkende na zijn bezoek categorisch, dat er hongersnood in Rusland heerschte, en die ontkenning heeft aan het werk der hulpverlening zeer veel schade gedaan.

Herriot had echter slechts 2 x 12 uur in het eigenlijke hongergebied vertoefd! Het is verschrikkelijk om te lezen met welk een groote lachhartigheid deze staatsman zijn verklaringen afgaf, en hoe gemakkelijk hij zich om den tuin liet leiden. De burgemeester van Lyon was een gewillig werktuig in de handen van zijn gidsen, en een dankbaar object voor de Sovjet-propaganda.

• • •

We wilden met enkele woorden op het boek van Dr Ammende wijzen. Het geeft ons een denkbeeld van de methodes, die in het atheïstische Rusland werden en nog worden toegepast, en laat ons zien aan welke experimenten een deel der bevolking is opgeofferd. Mede omdat in den laatste tijd be-

langrijke werken verschenen zijn, die een verdediging van de Sovjetpolitiek geven, meenden we goed te doen met de artikelen over Berdjajew te onderbreken, om even aandacht te vragen voor de bestrijding, die Dr Ammende geeft.

Zijn boek doet ons ook beter de beteekenis verstaan van hetgeen Berdjajew de groote leugen van het communisme noemt: n.l. zijn goddeloosheid.

Daarover — tenslotte — den volgenden keer.
A. B. t. B.

UIT DE SCHRIFT

De verhoogde Zoon des menschen. Koning óók over „het rijk der Gemeene Gratie”.

„Het is de Heere!”
Joh. 21:7.

Als Christus na Zijn opstanding voor de derde maal verschijnt aan Zijn discipelen, dan is dit niet in Jeruzalem, zooals de beide vorige keeren, maar in Galilea; niet in de gewijde sfeer van een samenkomst der gemeente op Zondagavond in een opperzaal in de heilige stad, maar in de sfeer van het gewone, dagelijksche leven, van het bedrijfsleven zelfs: de discipelen zijn aan 't visschen, hebben den heelen nacht al gezwoegd; — Christus geeft aanwijzingen over dat visschen, en straks houden ze samen een maaltijd van brood en visch rondom een kolenvuur. Alles heel gewoon, heel alledaagsch, maar een gewone alledaagschheid, die geheiligd wordt door de aanwezigheid van den Opgestande, om hetgeen Hij doet en zegt.

De beide vorige malen in Jeruzalem bewegen zich de verschijningen van Christus geheel en al op het „terrein der bijzondere genade”: Christus bekwaamt Zijn discipelen tot hun apostolisch ambt door hen te overtuigen van de lichamelijkeheid Zijner opstanding en hen te binden aan de Schriften en hun apostolische roeping bekend te maken (Luc. 24:36-48), en daarna, bij Zijn verschijning aan de discipelen met Thomas, geeft Hij de Kerk een apostel terug, en wijst den normalen weg aan, waarlangs Hij voortaan met de Zijnen gemeenschap zou oefenen: de zaligmakende weg van geloof alleen, en niet van aanschouwen (Joh. 20:26-29). Dit alles heeft betrekking op de bijzondere genade.

Maar de derde verschijning van Christus aan de Zijnen is geheel andersoortig: niet in Jeruzalem, maar in Galilea; niet in een opperzaal, maar aan het strand van de zee van Tiberias onder open hemel; niet op Zondagavond, maar in de frissche ochtendkoelte van een werkdag: het „terrein der gemeene gratie...” Christus, de Opgestande, openbaart zich hier als Koning, óók van het gewone, dagelijksche, natuurlijke leven, het „rijk der gemeene gratie”.

Wij leeren hier dat Christus' verlossingswerk niet alleen zich beperkt tot het louter geestelijke; dat Hij niet alleen de Vervuller is van onzen „zielsnood”, maar dat Hij ook het natuurlijke leven bevrijdt en ontboeit. Zijn Koninkrijk is niet beperkt tot de geestelijke dingen, maar strekt zich uit over de natuurlijke, ook de stoffelijke. Tusschen het „rijk der natuur” en het „rijk der genade” is geen tegenstelling; Christus is Koning over beide, of liever over het ééne, ondeelbare rijk der genade, dat alles omvat, en de zegeningen der „gemeene gratie” zijn uitvloeisels van Zijn „bijzondere genade”, vruchten van Zijn kruis!

Om dat aan te toonen en te bewijzen verschijnt de Opgestande hier in Galilea aan de zee van Tiberias aan Zijn visschende en werkende discipelen, en brengt hen tot de erkenning: „het is de Heere! de Koning!”

De Opgestande toont hier Zijn macht over het stoffelijke aarde-leven. Hij heeft door Zijn dood den vloek óók van het natuurlijke leven gebroken en door Zijn opstanding den zegen verworven. Hij is de tweede Adam, die de macht over de schepping, die de eerste Adam verspeeld had, heeft terug ontvangen. God had Adam gesteld als koning om te heerschen over alle schepselen: „weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde en hebt heerschappij over de visschen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het geëdierte dat op de aarde kruipt” (Gen. 1:28). Die heerschappij is verspeeld, en in plaats van te heerschen is de mensch onderworpen aan de krachten der natuur; met moeite kan hij zijn levensonderhoud aan den aardbodem ontwingen; in het zweet zijns aanschijns eet hij zijn brood en hij kan soms een nacht lang visschen zonder iets te vangen.

Maar nu is de tweede Adam gekomen om den vloek der zonde te overwinnen en de heerschappij over de schepping te herstellen. Dat doet Hij als Zoon des menschen in de kracht Zijner Godheid. Daarvan spreekt de achtste Psalm. Die Psalm is Messiaansch. Daar wordt gesproken over den eersten en den tweeden Adam; den mensch en den Zoon des menschen. „Hoe groot is de mensch, dat Gij zijner gedenkt! en de Zoon des men-

schen, dat is Christus, de tweede Adam, de Zoon van Adam, dat Gij hem bezoekt? Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan God, Gij hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond. Gij doet hem heerschen over de werken Uwer handen. Gij hebt alles onder Zijn voeten gezet: schapen en ossen, alle die, ook mede de dieren des velds, het gevogelte des hemels, en de visschen der zee, hetgeen de paden der zeeën doorwandelt.”

Deze Psalm is thans vervuld! De Zoon des menschen is weer Koning der schepping: Christus, de Opgestande!

Hoer maar hoe de brief aan de Hebreërs de heerlijkheid van den 8sten Psalm rechtstreeks betrekt op Christus na Zijn opstanding: „Wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond, die een weinig minder dan de engelen geworden was van wege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou”. Maar nu heeft God Hem „met heerlijkheid en eer gekroond en Hem gesteld over de werken Zijner handen” (Hebr. 2:6-10).

Van die Koninklijke heerschappij van den Zoon des menschen, van dat herstelde koninkschap spreekt deze verschijning aan de zee van Tiberias. Voor Zijn hemelvaart wil Christus het den Zijnen duidelijk inscherpen, dat Hij Koning is óók over het natuurlijke en maatschappelijke leven; dat Hij alleen de Machtige is om den vloek uit den arbeid weg te nemen en den arbeid te zegenen.

„Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen!”

Geen „plan van arbeid” kan ons redden uit de maatschappelijke ellende. Maar Christus alleen heeft de oplossing van het economische vraagstuk in Zijn hand.

Een nacht lang visschen wij en vangen niets. Christus staat aan den oever en ziet ons sloven „the Stranger of Galilea!” Hij roept ons toe „werpt het net aan de rechterzijde en gij zult vinden”.

Wij hebben Christus noodig, elken dag bij onzen dagelijkschen arbeid en voor ons dagelijksch brood. „Zonder Mij kunt gij niets doen”. Maar wie Hem gehoorzaamt, deelt in Zijn Koninklijke heerschappij. Die erkent Hem als den verhoogden Zoon des menschen, Heerscher óók over „het rijk der gemeene gratie”, en belijdt: „Het is de Heere!”
W. N. S.

KERKELUK LEVEN

„Moet dat nu zóó?” (XIV. Slot.)

Aan het slot gekomen — want het lijkt me nu zo ongeveer voldoende — zou ik nog het volgende willen opmerken.

Het eerste is een vriendelijke waarschuwing, aan het adres van Ds D. Sikkels. Hij heeft in een enkel zinnetje terloops even opgemerkt, dat ik zijn eerste artikel niet van a tot z heb overgenomen. Neen, inderdaad niet. In de eerste plaats niet, omdat ik zoo'n extra vrijgevigheid tegenover zóóveel onbillijkheid dezen keer nu eens heb opgeschort, totdat ik zou gezien hebben, wat Ds D. Sikkels van mij zou overnemen. Tot nu toe was dat niets. Hij had zijnerzijds moeten beginnen met op die zeer speciale punten, die hij te berde bracht, precies te vertellen, wat ik beweerd had; of lezen soms alle Amsterdammers „De Reformatie”?

Maar dat is het eigenlijke niet, dat ik bedoel.

Dat eigenlijke is dit: ik heb Ds Sikkels dadelijk gezegd, dat ik niet hem speciaal beantwoorden zou (dat zou ik in één kolommetje hebben afgekund), doch over hem heen diegenen beantwoorden zou, die zijn ontboezeming gebruiken zouden — naar ik dadelijk begreep — om weer eens stemming te maken tegen „De Reformatie”, welks argumenten ze overigens, evenmin als Ds D. Sikkels, met geen vinger zouden aanroeren.

En hieraan knoopt zich dan mijn „vriendelijke waarschuwing” vast: Ds D. Sikkels had m.i. moeten bedenken, dat in een onrustigen, onzakelijken tijd, als wij beleven, een in het algemeen hangen blijvende klacht aanstonds aangegrepen wordt door anderen, die hun onbetaalde rekeningen er onder verstoppert, of verdronken sentimenten er mee tot rust willen brengen.

Er is, nu ongeveer een jaar geleden, een heele golf van onreinigheid uit onzen bodem omhoog gespoeten; en dat daarvan zóó weinig is bemerkt door het volk, is te danken aan de zwijgzaamheid met name van dit blad. Maar hier en daar werkt het geval nog na. Een voorbeeld slechts. Heel de geroef pers — ook Ds D. Sikkels — heeft den staf gebroken over de vuile artikelen van zekeren heer Roskam. Ik pleit hem niet vrij; maar als ik sommige bladen en sommige jongeren hoor roepen: „uit met dien man”, dan denk ik: hoe veel schuld hebben onze eigen menschen tegenover hem? Hij draafde door op grond van zakelijke waarheden (geval-Marmelstein b.v.), die „De Heraut” weigert te corrigeren. Of op grond van een nog altijd mysterieus over „De Reformatie” onwaarheid sprekend Vaz-Dias-bericht, waaromtrent ik nog steeds een zeer incorrecte houding constateer bij den zijn naam geheimhoudenden auteur en een ander, met wien hij in relatie stond en staat. Ik druk me hier en zeer zacht en zeer vaag uit. Zoo werken de ongerechtigheden van den één na bij den ander. Ik zou nog meer kunnen zeggen, in dezen, maar ik ga het stilzwijgend voorbij; want ik